

DANICA.

Katolišk cerkven list.

Tečaj VIII.

V Ljubljani 15. srečana 1855.

List 2.

R u t.

Povest iz svetiga pisma.

Spisal v verzih

Bernard Tomšič.

Tretje petje.

Pihlja efir, glej! že se senca daljša,
 Ze isce ptica gnezdo zapuščeno,
 Hiti perut do svojga prebivaljša.
 Kmal' bo za goro solnce šlo rumeno,
 Ki s čudnim zarkam hribe le še zaljša,
 Ko da bi blo v morja vode vtopljeno;
 Počivaj le, veselim se prikazi,
 Ta čas naj zvezde ti stoje na straži.

To spomni pridno Rut, da čas prihaja,
 Da bi nazaj se v mesto spet vernila;
 Z veseljem serčnim misel jo navdaja,
 Kak da Noemo bo razveselila,
 Ki je potem, kar seer v pogub ostaja,
 Toljk' lepiga ječmena pridobila.
 Klasje otepla je, potem vesela
 Z ječmenozvezkam v Betlehem hitela.

Stopivši v sobo, tašo Rut objame,
 In jo, smehljaje se, lepo pozdravi.
 Ne malo ta ječmena se zavzame,
 Ki je nabrala toljko ga od davi;
 Lepo sinahi zvezek doli sname,
 Med tim Noemi Rut od vsega pravi:
 Kak je na njivi Bocov' klasje brala,
 Z njegovim' deklami obedovala.

Noemo to, da ni izreč', raduje;
 Previdi, da ne najde se sirota,
 K' ji milosti Bog svoje ne skazuje.
 „Kak čudne“, pravi, „so pač Božje pota;
 Ko kdaj v življenji rajnih — osrečuje
 Tud zdaj nas Boca blaziga dobroti.
 To ti povem, da Boc je nama v rodu —
 O da bi milost našel pri Gospodu!“

O blagor, Rut, o blagor ti, Noema!
 Zdaj zabite na vse, kar ste terpele;
 Čas žalosti slovo daje obdvema.
 Prihaja čas prihodnosti vesele;
 Po Bocu Božja roka vaj' objema,
 Ki v Božjim strahu vedno ste živele.
 O Bog! zares so čudne pota Tvoje,
 Ne zabiš vender, Oča! ljube svoje.

Prav rada je Noema dovolila,
 Da tam tud zanaprej sme klasje brati,
 Kjer milost toliko je zadobila,
 In ki jo ljubi kakor lastna mati,
 Jo še čez marsikaj je podučila,
 Kako v življenji ima se ravnati. —
 Z danico vsako jutro Rut je vstala,
 In po sternašcih unih klasje brala.

Nji pravi Boc po žetvi dokončani:
 „Obnašanje, preljuba, lepo tvoje.

Ki ga cenim, ki ga cené mestnjani,
 Doseglo je dopadajenje moje.
 V veselji, v žalosti na tvoji strani
 Živeti dni želim do smerti svoje.
 Pri Bogu moram te zagotoviti:
 Želim, o Rut! se s tabo zarociti“.

Vem, da je Rut ponizna se zavzela,
 Ko se ji Boc tak milo razodene;
 Da pač ne ve, kaj k' na to reci smela,
 Da z njenih ust besede ni nobene;
 Vem, da zamišljena je v tla stermela,
 Da so gorele mlade lica njene.
 Pač ni kaj taeiga si dozdevala,
 Nasla je srečo, ktere ni iskala.

To zvediti novico, so hiteli
 Tje k Bocu starasini z Betlehema.
 In se odkritosercno razodeli,
 Kaj da zele v zavezo vse obdvema.
 „Naj blagoslov“, reko, „Bog nji dodeli
 V zavezo, ktera tvoje serce vnema;
 Kreposti izgled naj bo blagodarjena,
 Ko Rahel, Lija — Rut ti zaročena.

Čez nekaj časa Betlehemske zene
 So kaj prijatelico razveselile!
 Prinesle so sinu sinahi njene,
 In ga v naročje njeno položile.
 Noema ga poljubi, ga oklene,
 In radosti solze preliva mile.
 Škerb pestine prav rada je prevzela,
 Saj Obeda bo kdaj v podporo imela. —

Tu vidimo, kak Božja je dobroti
 Zvestobo, pridnost tukaj plačevala;
 Da pridnost bila je edina dota,
 Ki je v zavezo srečno Rut peljala. —
 O blagor mu, kdor hodi njene pota,
 Gotovo bo ga tu že osreč'vala.
 Naj torej nas bi ta povest učila:
 Kak pridnosti je Božja roka mila!

ANTON ALOJZI

po Božjim usmiljenji in po milosti svetiga apostol-
 skiga Sedeža knezo-škof v Ljubljani itd.

Vsim ljubljenim vernim Ljubljanske škofije zvelič-
 anje in blagoslov v Gospodu!

Hitro so pretekli v Gospodu trije meseci Sve-
 tiga leta. Z veseljem se mudi moje serce v pre-
 mišljevanji zlatih darov tega svetiga časa še zdej,
 ko vam že spet drugi zveličanski čas, štirideset-
 danski post oznanim. Akoravno nam vsak dan skoz
 leto Božjiga žegna v obilnosti pernese, in se vsak
 dan smemo zaupljivo k sedežu milosti perblížati;
 so nam vender v Svetim letu studenci gnad še obil-
 niši tekli in je dobrotnost nebeskiga Očeta še bo-
 gatejši darove za nas perpravljen imela. Naliv

voda je razveseljeval mesto Božje. (Ps. 45, 5.) Zato, ljubi moji! dajte Gospodu čast in hvalo, dajte Gospodu čast, njegovimu imenu; molite Gospoda v njegovim svetim sotoru. (Ps. 28, 2.)

Z veliko tolažbo svojiga serca sim vidil, de ste dušne sadove, ki so nam preteklo Sveto leto v lepim vinogradu katoliške cerkve veselo rastle, s pridnimi rokami nabirali. Moja duša se je radovala v Gospodu, ko so velike trume pobožnih molivcev za častitim banderam sv. križa od cerkve do cerkve potovale; prijetni so bili za moje ušesa vzajemni glasovi serčnih molitev, ki so se od stoterih in stoterih jezikov proti nebu vzdigovale. S sladkim počutjem so gledali angeli nebeški na dolge verste spokernikov, ki so z globokim hrepenenjem po prijaznosti Božji hrepneli: veliko veselja je bilo med Svetniki, našimi poveljčanimi brati v nebesih, ker so njih nekdanje dolge molitve, njih precute noči, njih ostri posti in vse dela zatajevanja, njih prelita kri toliko dražiga dobička donasali. Upam, de se ni slisala med častitimi spričevalci Kristusoviga imena žalostna pertozba: Kakšni prid pernaša moja kri? (Ps. 29, 10.) Zastonj sim se trudil: brez dobička sim svojo moč potratil. (Iz. 49, 4.) Zakaj zakladov, ki iz zasluženja ajih terpljenja izvirajo, so se verni na zemlji z vidno gorečnostjo vdeležiti iskali.

Tudi tolažno upanje me razveseljuje, de v svojim resničnim hrepenenju po popolnoma spravi z Bogom niste nič opustili, kar vam zaklade preobilniga zasluženja Svetnikov odkleniti, grehov težke vezi raztrati in Božje ljubijoče serce odpreti zamore, ali z eno besedo: de ste vse dopolnili, kar vam popolnoma odpustik perdobi. Klicali ste k Bogu iz globočine svoje duše, zatoraj je vaš hrepeneči glas slisal; sej per Gospodu je usmiljenje, in per njem je bogato odrešenje. (Ps. 129, 6.) Slisal je globoki zdihljivi raztertiga serca: Čisto serce vstvari v meni, o Gospod! in praviga duha obnovi v moji duši. (Ps. 50, 12.) Naprot vam je prišel s tolaživnim glasom svoje vsigamogočne besede: Hočem, bodi očisen: — pojdi tje, pokaži se duhovnu. (Mat. 8, 3. 4.) Spovedali ste se tedej svojih grehov z žalostjo, ki greh zatré: usmiljeni samaritan vam je vtil zdravilniga olja v skelečo rano serca; oprosteni od smerti greha ste spet otroci Božji postali, v kterih sv. Duh s svojo oživljajočo ljubeznijo prebiva. S svatovskim oblačilam posvečujoče gnade obdani ste se perblizali mizi Gospodovi, in večni kralj vam je dal z dopadajenjem častni delež per ženitnini nebeškiga Jagnjeta. Kako bogati ste pač zdeji! Zakaj kaj si dražjiga misliti zamorete, kakor je svetla obleka posvečujoče gnade in ljubezni, ki jo sv. Duh v serce opravičeniga grešnika vlije? Dokler ona zaljša vašo dušo, ostanete Božji prijatli, ko bi vam manjkalo tudi vsiga, kar svet čisla in ceni: brez nje pa ste otroci jeze Božje in bi bili pahnjeni v vnjanjo temo, ko bi tudi na kupe vsiga imeli, kar svet lepiga in dražiga ponuja in da. Ko bi znal prerokovati, in bi vedil vse skrivnosti, in imel vso učenost: in ko bi imel vso vero, tako de bi gore prestavljal, ljubezni pa bi ne imel, nič nisim, pravi sv. apostel. (1 Kor. 13, 2.)

Z resnično pokoro pa niste le samo pravice otrok Božjih v Svetim letu spet zadobili, de sv. Duh s svojo ljubeznijo v vas prebiva: tudi vse dobre dela, ki ste jih bili še v poprejšnim stanju nedolžnosti ali gade storili, z greham pa iz bukev življenja zbrisali, ste s posvečujočo gnado zdeji nazaj dobili, in Gospod, ki bo enkrat vsim pover-

nil po njih delih, jih bo ohranil do velikiga dneva povračila; ako mu do konca služite v zvestobi ponizne pokorsine, bodo vse te dela povikševale lepoto vaše krone v nebesih.

Tode še obilniši duhovni sad vam je perneslo Sveto leto. Bogati zaklad, ki se iz ostrih spokornih del in preobilniga zasluženja Svetnikov Božjih zbira, so bili sv. Oče za vse verne katoliške cerkve odperli. Kdorkoli je, opravičen v zakramentu sv. pokore, spet postal živ ud Kristusoviga telesa, se je zamogel vdeležiti tega gnade polniga zaklada, in more v poniznim spoznanju svoje pomankljive pokore bogastvo izvoljenih Božjih Bogu v plačilo za svoje grehe podati ter njegovi neskončni pravici zadostiti. Glejte, usmiljeni Oče sprejme ta dar, in ves dolg je izbrisan.

Ne bo li, ljubi moji! naša duša poveljčevala Gospoda, ki je take velike reči med nami storil? Ako smo bili, ko smo bili sovražniki, spravljani z Bogom po smerti njegoviga Sina, bomo veliko bolj, ko smo spravljani, zveličani v njegovim življenju. (Rimlj. 5, 10.) Ker ste vstali od smerti greha in imate prijaznost Božjo in novo življenje v Kristusu Jezusu, koliko več zdeji smete perčakovati, de bodo Bogu dopadljiv dar vaše molitve, ker Oče nebeški v njih tudi glas kervi svojiga Sina spozná.

Gotovo, preljudi kristjani! molitve, ki ste jih v Svetim letu z očišeno vestjo proti nebu pošiljali, so do trona Narvišiga perpuhtele in bile kakor prijetna dišava za njegovo milostno serce. Te molitve so uslišanje najdlje; upam, de so marsikterimu, ki je v senci zmote in v temi nejevere sedel, gnado praviga spoznanja zveličanske resnice, marsikterimu grešniku, ki se je morebiti že dolgo gnadi zoperstavil, solze resnične pokore sprosile. Sej Bog noče smerti grešnika, temuč de se spreoberne in živi. (Ec. 18, 32.) Sladka tolažba bo za vaše serce, ako kje berete, de zmotenim in nevernim zagrinjalo dušne slepote pade od oči ter svetlo luč čiste resnice spoznajo; ako slišite, de se sv. vera veselo med daljnimi neznanimi narodi razširja, ki še dozdej niso slišali Jezusoviga sladkiga imena; ako vidite, de se tu in tam v grehlih oterpanje serca stajajo v ljubezni do Boga in z ostrimi deli pokore zadostujejo Božji pravici. Vaš duh se bo radoval v Bogu, svojim Zveličarji, viditi take čuda spreobrnjenja in noviga življenja. Desnica mogočna Narvišiga je to storila. Veselite se v svojim duhu; zakaj tudi sad vaših molitev, ki ste jih za zatrenje zmot in krivoverstva pobožno opravljali, je ta duh noviga življenja, ki otroke teme v otroke luči preroditi zamore. Bog je bogat v svojim usmiljenju; zato se nadjam, de se bo sad teh molitev še pozneje kje pokazal, kjer zdeji še noben zark ljubezni do resnice in pravice ne svetli.

Slišali ali brali ste morebiti, ljubi moji! de v tej ali uni ptuji deželi naša mati katoliška cerkev silo terpi, de ji kratijo njene svete pravice in preganjajo tiste, ki jih je Bog varhe postavil svojimu Sionu. Ako pa kdej tudi do vas pride vesela novica, de so se zatiravci neveste Kristusove, katoliške cerkve, jeli k boljšimu spoznanju buditi in odstopati od svojiga pregrešniga početja; de so jenjali segati v drago lastnino večniga kralja ter spoznavati začno, de nobena zemeljska moč zoper vsigamogočniga Gospoda cerkve nič ne premore: s hvaležnim srcem spoznajte, de je to desnica Narvišiga storila, kteri je obljubil per svoji cerkvi ostati do konca sveta, de je tudi peklenske vrata ne premagajo. Veselite se; Bog je slisal v Svetim

letu vaše serčne molitve za povišanje sv. cerkve, vzdignil se je ter razdjal prederzne naklepe svojih nasprotnikov. On ne bo pustil hudobnim gospostva nad deležem pravičnih (Ps. 124, 3.); hudobni izmišljujejo krivice, tode omagajo v skrivnih izmišljevanji (Ps. 63, 7.). Kar je slabotno pred svetom, Vsigamogočni izvoli, de osramoti in poniža vsako posvetno visokost, ki se zoper dela njegove modre previdnosti vzdiguje. Zato tedej, ljubi moji! naj se z veseljem napolni vaše serce in vaš jezik z radovanjem (Ps. 125.), ker Bog vaše hrepeneče želje usliši in v preobilni žalosti zatopljeno serce naše ljube Matere polajša. Naj bo hvaljen zato vekomej Bog in Oče našiga Gospoda Jezusa Kristusa, Oče usmiljenja in Bog vse tolažbe, ki nas tolaži v vsm našim žalovanji. (2 Kor. 1, 3. 4.) Sklenite se v mislih z vsimi pravičnimi kristjani na zemlji ter stanovito za povišanje sv. cerkve svoje roke in srca k Bogu povzdiguje; hitrejši se bo tako perblizalo izpolajenje prerokovih besed: Tisti dan poteko žive vode iz Jeruzalema, polovica v jatanje, polovica pa v nar zadnje morje. Po leti in po zimi bodo tekale, in Gospod bo kraljeval na vsi zemlji; tisti dan bo en gospod in njegovo imé eno. (Cah. 44, 8. 9.) Zakaj to je volja Božja, de vsi ljudje spoznajo njega samiga praviga Boga in kteriga je poslal, Jezusa Kristusa. V to naj se tedej tudi spojemajo vaše nar serčnejsi molitve, de se vse srca in vsi jeziki zedinijo v eni veri in se nobeno ljudstvo na zemlji več ne najde, v kteriga bi potoki gnade iz sv. katoliške cerkve ne tekli.

Ako tako skerbite nar poprej za Božje kraljestvo in njegovo pravico, vam bo drugo perverzno. Če v žalosti svoje duše pred Božje obličje stopimo in z raztertím sčrcam svoje zadolženje spoznamo: Oče! grešili smo v nebo in zoper tebe (Luk. 15, 18.); bo grenke stiske, dragino, pomanjkanje in druge sile nam odvzel. Kaj pač pomenijo marsiktere boleče sibe, s kterimi nas Bog obiskuje? Sv. pismo nam to oznanuje: Zavoljo naših grehov in zavoljo hudobij naših očetov je Jeruzalem in njegovo mesto v zasmehovanje vsm, kteri so okoli nas: Gospod naš Bog je pravičn v vsih svojih delih, ker njegoviga glasu nismo poslušali. (Dan. 9, 14. 16.) Glej, ljubljene se je zredil in je bereal: je postal debel, masten in širok, je zapustil Boga svojiga stvarnika ter odstopil od Boga svojiga Zveličarja. (5 Moz. 32, 15.) Zato je poklical Bog lakoto v deželo in vso moč kruha zaterl. (Ps. 104, 16.) Veliko sejete, in malo peržanjete; jeste, pa se ne najeste; se oblačite, pa se ne zgrejete. Perčakujete obilnosti, pa glej, je le pomanjkanje; nosite v hišo, jest pa razpiham. Zakaj to? pravi Gospod vojsknihi trum. Ker je moja hiša zapušena, in je slednji med vami le hiter (skerbeti) za svojo hišo. Zato vam je nebo zaperto, de ne rosi, in zadržana zemlja, de ne da svojiga sadu, in sim poklical sušo nad zemljo, nad gore, nad žito, nad vino, in olje in nad vse, kar zemlja rodi, nad ljudi in živino in nad vse, kar se z rokami stori. (Hag. 1, 6—11.) Vender Bog je tudi dobrotljiv in vekomej terpi njegovo usmiljenje. (Ps. 117, 1.) V svoji očetovski ljubezni nas opominja: Obrnite se k meni iz celiga svojiga srca s postam, z jokam in plakanjem. Raztergajte svoje srca, ne svojih oblačil, in spreobrnite se k Gospodu svojimu Bogu; on je poterpežljiv in velikiga usmiljenja. Kdo ve, ali se bo ozerl na nas in perzanesel in nas oblagodaril. (Joel. 2, 12—14.) Ako se bote po mojih postavah ravnali in spolnovali

moje zapovedi, vam hočem dežja dati ob pravim času, zemlja bo svoj sad rodila in drevje bo s sadjem napolnjeno. Kruha bote imeli zadosti, se do sitiga najedli in brez straha v svoji deželi prebivali. (3 Moz. 26, 3—5.) Tedej slišite iz ust Boga samiga, de nas zavoljo naših hudobij z nadlogami obiskuje, pa tudi spet žegna v obilnosti da, ako se poboljšamo.

Velik je Gospod in zvest v svojih obljubah. Zato, ljubi moji! v svoji nadlogi kličite k njemu: Gospod vas bo uslišal in oprostil; vaša mor naj bo in vaša hvalna pesem, in vam bo postal v odrešenje. (Ps. 117.) Pač se derži v rokah svoj meč in nam proti v ojstrosti svoje pravice; ognjene so njegove pšice, prederejo srca, in ljudstva padajo pred njim (Ps. 44.); tode Gospod sluša molitev svojih hlapcev, če izlivajo svoje prošnje pred njim, ne v zaupanji na svojo pravičnost, temuč v zaupanji na njegovo veliko usmiljenje. Zavoljo sebe samiga oberne svoje obličje prot svojimu svetisu, ki je zapušeno. (Dan. 9, 17, 18.) Ako mu služite zvesto v ponižnosti in pokoršini, se nikar ne bojte; radujte in veselite se; zakaj velike reči bo storil Gospod. Sej je vnet za svojo deželo in zanaša svojimu ljudstvu. (Joel. 2, 18.)

Glas Gospodov, ljubi moji! ste slišali v Svetim letu, ter se vernili na pravo pot, ki pelje v večno življenje. V začetku štiridesetdanskiga posta nam sveta mati, katoliška cerkev, spet kliče z besedami apostelna: Glejte, zdej je prijetin čas, zdej so dnevi zveličanja. (2 Kor. 2, 7.) Pazite na svarjenje svoje ljubijoče matere, in uterdite se s pokoršino do njend zapoved v zadobljenih gnadah Svetiga leta: primite orožje žive vere, škat zaupanja in molitve, in stojte kakor nestrašljivi stražniki pred vratmi sv. Siona, de sovražniki nič ne premorejo zoper Božje svetinstvo. Odpovejte se za vselej, kakor ste sklenili v Svetim letu, vsi hudobii, nezmernosti, nečistosti in vsakimu hudumu poželenju, ohranite zvesto posvečujočo gnado, ki vas je v zveličanski stan otrok Božjih postavila, in z neomahljivim zaupanjem svoje roke prot nebu vzdiguje. Neprenehana molitev bo oblake prederla in jezo Božjo potolažila, ter nas spet svetloha njegove ljubezni razveseljevala. Prav skerbno si perzadevajmo, de bomo s čisto vestjo Bogu služili: išimo čez vse miru z Bogam, in gotovo se bo usmiljeni Oče milostljivo na nas ozerl, in hrepenečimu svetu tudi unanji mir in njegov blagodar podelil.

Nobeden zmed vas, ljubi moji! naj nikar ne misli, de je prenizik pred Božjimi očmi. Bog ne gleda na vnanjo veljavo človekovo; kdorkoli se ga boji in dela pravico, mu je prijetin (Ap. dj. 10, 35.), in prošnje njegove usliši. Zahvalim se ti, Gospod nebes in zemlje! de si to skril pred razumnimi in modrimi, in si majhnim razodel, tako govori (Mat. 11, 25.) Jezus, ki je sam pot, resnica in življenje. Njim, ki v ponižnosti svoje duše pred Bogam hodijo, on dostikrat nar globokejši skrivnosti razodene. Tako tudi rad prejme molitev svojih zvestih služabnikov, čeravno nepoznani in nečislani od svetá pred njegovim veličastvam molijo. Na ponižnost njih srca z dopadajenjem gleda, kakor je pogledal na nizkost svoje dekle (Luk. 1, 48.). Akoravno so nepoznani od svetá, jih vender Bog pozna, kteriga kakor ljubi otroci svojiga usmiljeniga očeta časte in hvalijo. Prijatli so in domači Božji, tovarši angelov in svetnikov; kadar molijo, vse zveličane trume nebeščanov molijo z njimi, in

lahko umete, de ima molitev v taki sveti družbi prečudno moč.

Zato, ljubi moji! se vi vsi zmerej v tanki zvezi s Svetniki Božjimi obderžite, katerih preobilno zasluženje je v Svetim letu vašo spravo z Bogom pospesilo. Ako ste z njimi zedinjeni, kar je gotovo za vas visoka čast, se bote z nepremagljivo močjo vsim sovražnikom Božjim in zopernikom svojiga zveličanja v bran postaviti mogli. Posebno k naši preljudi nebeski materi, k kraljici nebes in zemlje, k prečisti Devici Marii svoje oko obrnjeno imejte; ona je polna gnade, brez madeža, vsa lepa, in njeno čisto spočetje vesoljni svet veselo in praznično spoznava. Z neizrekljivim bogastvom svojih dobrih del je povzdignjena nad vse in čez vse; zatorej upati smemo, de ne bomo nikdar zastonj prosili, ako se pod plašč njene matrne ljubezni z otročjim zaupanjem zatečemo.

V duhu sklenjeni tudi z vsimi pravičnimi na zemlji, radi, ljubi moji kristjani! k tronu milosti Božje perstopite. Potolažen z vašimi spokornimi deli, k katerim sv. mati katoliška cerkev spet v štiridesetdanskim postu vabi, bo nebeski Oče svoj pravični serd v usmiljenje spreobehnil. Vseskozi bodo z vašimi molitvami tudi moje v nebo klicale, de nam Bog svoje prijazno obličje spet pokaže. Povzdigovati hočem svoje roke prot svetim višavam, de Oče milosti napolni z vsimi darimi svojiga blagoslova predrage trume vernih, ki jih je v svoji nezapadljivi previdnosti moji pastirski skerbi izročil. Sprejmite ta žegen, ki ga na vas neprenehoma sklicujem, kakor majhno povračilo za pobožne molitve, ki ste jih v spomin moje druge nove maše na vsih altarjih vse škofije Bogu darovali. Z ginjenim srcem se preljubim vernim vsih stanov zahvalim za zvesto ljubezin, ki so mi jo v tem, za-me tako imenitnim času, iskreno skazovali. Sladke tolažbe, predragi v Kristusu! s ktero ste oveselili mojo dušo, vekomej ne bom pozabil.

Zahvalim pa tudi svojiga Boga vselej za vas zavoljo gnade Božje, ktera vam je dana v Kristusu Jezusu: ker ste po njem v vsim obogateli, v vsi besedi in v vsim znanji, tako de vam ne manjka nobeniga daru, kateri čakate razodenja Gospoda našiga Jezusa Kristusa, kateri vas bo tudi poterdoval do konca, de bote brez greha v dan prihoda Gospoda našiga Jezusa Kristusa. (1 Kor. 4-8.)

Mir bodi z vami in ljubezin z vero od Boga Očeta in Gospoda Jezusa Kristusa. Amen.

Kar dovoljenje zastran mesnih jedi zadene, za letošnji štiridesetdanski post, kteriga vam zdey oznamim, in za druge postne dni skoz leto vse to velja, kar sim vam bil v lanskim pastirskim listu od 15. svečana 1854 za pretečeno leto oznanil; to tukaj z ravno tistimi besedami sledi:

A. Postiti se samó na sebi, to je, v jedi si pertergati, ostane zapovedano, in le enkrat na dan do sitiga se najesti je perpušeno naslednje dni:

1. Vse dni štiridesetdanskiga posta zunaj samih nedelj;
2. vse srede in petke v adventu;
3. vse kvaterne srede, petke in sabote;
4. v saboto pred binkostmi (26. vel. travna), o preddnevih ss. apostelnov Petra in Pavla (28. roznika), Mariiniga vnebovzetja (14. vel. serpana), vsih Svetnikov (31. kozoperska), Mariiniga spočetja (7. grudna), in Rojstva Gospodoviga ali pred Svetim dnevam (24. grudna).

B. Mesne jedi vživati je prepovedano:

1. Vse petke celiga leta;
2. vse kvaterne dni;
3. vse sabote v štiridesetdanskim postu, pepelnično sredo in veliki četertik;
4. binkostno saboto in vse dneve pred velikimi prazniki, kateri so bili ravno poprej imenovani.

Kdor se pa tega polajšanja ne bo poslužil, temu se bo po stari keršanski katoliški navadi vse zapovedane postne dni, kakor tudi vse sabote skoz leto mesnih jedi zderžal, bo imel pred Bogom in sv. cerkvijo posebno zasluženje, ako bo to iz bogoljubne gorečnosti storil, in ne bo zaničeval tistih, kateri se cerkveniga polajšanja te zapovedi poslužijo.

Kakor je pa slehernimu na voljo dano, si po svojim notranjim nagibu več pertergovanja v duhu prave ponižnosti in pokore naložiti; ravno tako se pa tudi tistim, kateri bi se tega polajšanja poslužili, posebej zaterdi, de ob unih zapovedanih postnih dneih, ob kterih se vživanje mesnih jedi dopusti, namreč ob vseh perljajšanih dneih štiridesetdanskiga posta (zunaj nedelj, v kterih je mesó tudi zvečer perpušeno) in ob adventnih sredah se smé mesó le opoldne vživati, zvečer pa od mesá le sama juha (župa.) Le ako bi zavoljo starosti, ubožnosti, težkih del ali slabiga zdravja komú potrebno bilo, bi smel tudi zvečer še eno mesno jed vžiti. Stanovitno prepovedano pa ostane, o tacih perljajšanih dneih, ribe in mesne jedi ob enem vživati. Vsak tudi, kdor bi se tega cerkveniga polajšanja poslužil, si ima z obilniši gorečnostjo perzadevati, de z zatiranjem počutljivosti, s premaganjem hudiga nagnjenja, s hvaležnimi mislimi v terpljenje in smert našiga Odrešenika Jezusa Kristusa in deli radodarne ljubezni do bližnjiga namen postne zapovedi svete cerkve doseže, kateri je naše posvečenje.

Takim, ki so v posebni revšini, ali še clo od usmiljenja družih žive, ali so scer zastran živeža popolnoma v oblasti družih, zamorejo spovedniki in duhovni pastirji tudi obširniši polajšanje podeliti: drugi pa, ako bi kje zavolj svojih okoljsin taciga perljajšanja potrebni bili, naj ga per škofijstvu prosijo.

Dano v škofijskim sedežu v Ljubljani 5. svečana 1855.

Anton Alojzi s. r.
knezo-škof.

Zgubljen pa spet najden sin.

V katoliških listih iz Tirolskiga leta 1849 popisuje neki duhovnik kaj milo in ginljivo prigodbo od praviga spokornika, ki jo tu poslovenjeno čuje.

Pridgoval sim — piše duhovnik — ravno v god presvetiga serca Jezusoviga, in sicer posebno za tiste grešnike, ki so v gresne zanjke in navade tako zamreženi, da mislijo, da jim ni več mogoče poboljšati se, naj bi tudi res hotli, ali pa kateri so zavoljo svojih prevelikih grehov nad Božjo milostjo in odpusjenjem obupali. Pridigo sim sklenil tako: „Pridi, o grešnik, kdor koli si, pridi na serce Jezusa, svojiga odrešenika. On je čuda močen in mogočen, da tebi pomagati in te vzdigniti zamore, ko bi bil še tako globoko v brezen greha zakopan in pritvezen. Če le sam resnično hočes, on že tebi pomagal bo. Pridi, o grešnik, pridi na serce svojiga Jezusa, on je veliciga usmiljenja,

da ti bo gnado in milost dal, ko bi tudi tavžentkrat veči grešnik bil, kakor si res; če se le z objokanim srcem in pravim zaupanjem k njemu zatečeš, gotovo boš milost zadobil. Pridi toraj, o grešnik, pridi!

Ko se po večernicah tistiga dne po svojim vertu sprehajam, mi pride ptuj, čudno oblečen človek naproti, in me ginjeno prosi, naj z njim v stanico grem, ker mi ima povedati prav potrebna kaj. Ko v stanico stopiva, in ko ptujec opazi, da sva sama, se mu potok solz iz oči udere, ter tako začne: „Vi gospod ste me danes klicali, na vaše milo klicanje pridem, pa žalibog, da tako pozno! Jaz sim iz te vaše fare doma, I... mi je ime, pa dolgo let sim se po ptujih krajih klatil, ter sim vse zgubil, samo vere ne. Jaz sim eden tistih grešnikov, katerim ste danes tako na serce govorili. Hotel sim se še ustavljati, — tako sim hudoben! — toda nisim mogel, in kar ne morem več! Prepričan sim, da me je sam Bog k vam pripeljal, da me večniga pogubljenja rešite. O rešite me, pomagajte mi, prosim vas!“ — Jaz ga osupnjeno pogledam, in že menim, da je mož morebiti v glavi bolan ali kaj zmešan, ter ne vem ročno, kaj bi odgovoril. Pa ptujec to hitro zapazi in reče: „Ne bojte se, gospod, tukaj (na glavo pokazaje) mi ni nič navskriž, — ali tukaj v srcu toliko več! tukaj je vse zmešano in pobito in pusto! Najte, da vam povem preteklo dogodivšino svojo: V 14. letu svoje starosti sim že mogel iti po svetu na ptuje. V porrednih tovaršijah in po slabih zgledih sim se kmalo spačil, sim Boga pozabil, dolžnosti sv. vere zane-marjal, in že celih 15 let nisim pri spovedi bil. Mislil sim si: saj mi spoved nič ne pomaga, ker se poboljšati mi kar ni mogoče. Pred enim leti pridem k nekemu mojstru luteranske vere v delo, in ta mi svojo hčer v zakon oblubi, pa proti temu, da tudi jaz k luteranski veri prestopim. V svoji vretenosti sim to obljubil. Pa od tiste dobe mi je bila ena noč strašnejši mem druge. Po dnevi in po noči me je groza obhajala, in vest me neusmiljeno pekla. Nazadnje sim sklenil, nevesto in hišo skrivaj zapustiti, in si drugod kruha poiskati. Ko pa premišlujem, kam bi se podal, se mi naenkrat nezrekljive želje po domovini zbudijo, katerih nisim zadušiti mogel. Zméra se mi je zdelo, da čujem: pojdi v svojo domovino, poverni se v svoj rojstni kraj nazaj! Pa kaj, sim si spet mislil, kaj hočeš doma? Starši so ti pomerli, premoženja tam nimaš iskati, in morebiti tudi dela in zaslužka doma nič ne doboš. Ali vender, nisim se mogel premagati, — neka skrivna moč me je vlekla, — hitro eno noč svoje reči poberem, pismo do mojstra spišem in na mizi pustim, se na pot podam, — in sinoči sim došel sem na svoj dom. K službi Božji sim davi le zato šel, ker si zavolj ljudi nisim upal doma ostati; ali gnada Božja je med pridigo moje oterpnjeno serce presunila, in jaz spoznam, da je sam Bog sem me pripeljal, naj bi se spreob-bernil in rešil, — in to tudi iz vsiga serca želim!“

Jaz — duhovnik piše — ga v tem lepim sklepu poterdim, podučim in potolažim, in mu na njegovo gorečo prošnjo drugi dan za sv. spoved odločim. Veliko tavžent ljudi sim že spovedal, pa malo, da, še nikoli nobeniga, kateri bi me tako ganil, tako unel, mi tako globoko v serce segel, kakor ta grešnik. Z njim sim se jokati mogel, toda sladke so bile solze tiste, da bi take vsak dan prelivati hotel. Kako goreče je usmiljeniga Boga, in tudi mene hvalil, se ne da popisati. Naj višji stopnjo

je pa njegovo veselje doseglo, ko je drugi dan k Božji mizi pristopil. Želel sim, naj bi tavžent tistih merzlih duš pričujočih bilo, ktere z mlačnim srcem, brez praviga spoznanja in ljubezni to visoko presveto večerjo zavživajo. Potem, ko je dolgo in goreče molil, se poniževal, priporočal in hvalil svojiga odrešenika v srcu, in mu posihmal večno zvestobo ponavljal: je vstal in se podal ven na mertviše (britof) k grobu svojih staršev. Tu se mu mile solze uderejo in se mu z lic potočijo na zarašeni grob, in on zdihne: „Oče! mati! veselita se v nebesih! Vaš zgubljeni sin se je spet našel!“ — Jezus naj boljši pastir je zgubljenico ovcico na rame zadel in jo nazaj zanesel k svoji čedi. — O tudi vi tamkej gori odpustite svojimu skesanimu sinu, kar je zadolžil!“

Tri dni — duhovnik dalje pripoveduje — je preteklo, da ga nisim spet vidil. To se mi je čudno zdelo, ker me je prosil, da bi me vsak dan za eno uro obiskati smel. Še le četrta dan sim nenadama zvedil, da je zbolel, in da me lepo prosi, naj k njemu pridem. Ročno k njemu hitim, in glej, on me sprejme s temi besedami: „Gospod duhovni oče! zapojte z menoj zahvalno pesem Te Deum, zakaj ljubi Bog me domu kliče“. Meni se pa njegova bolezen ni nič kaj nevarna zdela, hotel sim ga toraj pogovoriti, da bo že spet ozdravel. Pa bolnik je le pri svoji besedi ostal, in je rekel: „Preprian sim, da ne bom več vstal. Lepo vas torej prosim, zgotovite nad menoj začeto delo pokore, in pomagajte mi, da kakor prav spokornik tudi umerjem. O kako rad umerjem! O da bi zamogel za svoje grehe le več kakor eno smert preterpeti!“ Resnico je govoril, — ni več vstal. Od dne do dne je bolj moč zgubljal, in bolečine so hujši prihajale. In vsak dan je svojo bolezen v duhu pokore Bogu daroval, — rastlo je njegovo terpljenje, pa z njim rastla je tudi njegova potrpljivost in udanost. Nobena tolazba, nobena nevolja ni pršla iz njegovih ust. Ako ga je kdo pomiloval in v njegovih bolečinah tolaziti jel, je navadno rekel: „Oh, ni vredno, besede spregovoriti od tega, kaj jaz terpim, če svoje grehe premislim. Kdor je pekel tolikokrat zaslužil, ko jaz, ta ne more Bogu dosti hvaležen biti, da ga tako milo strahuje. O Bog, tukaj me žgi, tukaj me tepi in krizaj, — le tam v večnosti mi prizanesi!“ — Tako je veliko tednov terpelo. Na posleje je bil že prava podoba bolečin in terpljenja, pa tudi podoba po-božniga začudenja vsem, ki so ga vidili. Velikokrat so že mislili, da bo po njem, in so me berž poklicali; pa vselej je rekel: „Prav žal mi je, gospod oče, da se zavolj mene toliko trudite. Ljubi Bog me še noče. Le brez skerbi spet domu idite, pa molite prav za-me!“ Nazadnje se mu je le vender ura rešitve približala. Serčno je mene zaželel. Jaz k njemu hitim, — in že mu je merzel pot po obrazu rosil, in težko je hropel. Hotli so mu pot s čela obrisati, on pa ni pustil, rekoč: „Kdo pa je usmiljenimu Jezusu kervav pot z obraza obrisal?“ Jaz mu tiho prigovarjam: „Ljubi moj! Gospod je blizo, on je že pred durmi! Srečen hlapec, kteriga Gospod, kadar pride, čujočiga najde!“ — On pa zdihne: „Hvala Bogu! pridi, o Gospod! pridi, in vzemi me k sebi! Jezus, tebi živim! Jezus, tebi umerjem! Jezus...“ to je bila zadnja beseda umirajočiga, — ni več mogel do konca zgovoriti, — pa trepetaje je še britko martro k ustam nesel — in jo poslednjikrat kušnil. Še dolgo se je mlado življenje s smertjo borilo, dokler

ni onemogel, še enkrat globoko hropnil, — in dušo izdihnil. Blagor njemu!

Gresnik! nauk iz te mile prigodbe si sam povzemi.
A. Oliban.

Družba sv. detinstva Jezusoviga.

Že je tudi po Slovenskim v nekterih krajih lepa družba svetiga detinstva vpeljana. Otroci, ki so ji pridruženi, svoje krajevarčke z veseljem donesajo in za uboge ajdovske otroke radi molijo. Dobri Bog, kateri tudi naj manjši darek, ki se bližnjemu v prid z dobrim srcem podeli, z dopadanjem sprejme, bo to usmiljenje kersanskih otrok gotovo oblagodari, de bo v otetbo in zveličanje nesrečnih ajdovskih otrok in nevrnikov sploh veliko pripomoglo. Po njih ljubezni oteti in kerseni otroci ze na zemlji, toliko bolj pa potem v nebesih za svoje dobrotnike prosijo, in usmiljeni Jezus jim bo povernil, kakor je obljubil, rekoč: „Kar ste naj manjšemu zmed njih storili, ste meni storili“.

Za otroke, kateri k tej družbi pristopijo, se dobijo, kakor je v „Drobtinah“ in tudi v „Zgod. Danici“ ze naznanjeno bilo, v Celji lepe primerjene podobice, katerih 100 en goldinar velja. Samo to bi pri teh podobicah se želeli bilo, de bi tudi dnevi v zadobljenje odpustkov pripisani bili, ki so jih sv. oče za družnike podelili. Zatorej upamo, de bo prijatelji in udam omenjene družbe ustrezno, ako tukej povemo in sem prestavimo, kar se na todnih podobicah Solnograške viši škofije zapisano najde. Ondi se oznanilo osnovane družbe s priporočilam in pridjano molitvijo tako bere:

I. Namen te družbe je: kersanske otroke pod varstvom Jezusa, Božjiga deteta, združiti, jim ta naj ljubeznjivši zgled v posnemo predstaviti, in jim ob enim tudi priložnost dati, iz ljubezni do Božjiga deteta k otetbi nesrečnih ajdovskih otrok pomagati.

II. Pripomočki k telesni in duhovni otetbi otrok, ki jih na Kitajskim neusmiljeni starši mnogo v vodo pomčejo ali pa živini raztergati in požreti dajo, so ti: 1. umirajoče neutegama kerstiti; 2. kateri pri življenju ostanejo, jih kupiti; 3. jih potem kersansko zrediti, in 4. v ta namen odgojivnice (hiše za njih odreja) napraviti.

III. Za ude te družbe se sprejemajo: otróci od svojiga kerstniga dneva do 12. leta. Vsi, kateri so 12. leto svoje starosti že spolnili, pa zamorejo z radovoljnimi darovi deležniki te družbe in njenih duhovnih dobrot biti.

IV. Dolžnost udov je: vsak mesec en krajcar ali vsako leto 12 krajcarjev darovati v namen društva, in vsak dan eno Česenasimarijo moliti s pristavkam: „Sv. Marija in sv. Jožef! prosita za nas in za uboge ajdovske otroke“. Za prav male otroke zamorejo njih starši to dolžnost prevzeti.

V. Duhovne dobrote, ki jih družniki in deležniki te družbe dobivajo, so: Prid dveh svetih maš, ki se vsak mesec v posebnih svetimu detinstvu Jezusovimu in materi Božji posvečenih cerkvah opravljate. 2. Odpustki, ki so po razpisu sv. Očeta papeža Pija IX. 12. prosenca 1851 podeljeni bili, in sicer:

a.) Popolen odpustek kateri dan koli od Božičniga praznika do svečnice, in od druge nedelje po veliki noči do konca velikiga travna, ako se po vredni prejemi zakramentov sv. pokore in sv. Resnjiga Telesa v namen sv. Očeta za tek in razsiro tega sv. dobrodelstva pobožno moli.

b.) Popolen odpustek pod ravno temi pogojami v god darovanja Jezusa Kristusa ali v svečnico, v praznik svetih angelov varhov, sv. Jožefa, sv. Franciška Ksaverja in sv. Vincencija Pavljana. Po posebnim papeževim dovoljenji zamorejo tudi otroci, kateri k sv. obhajilu se niso dopušeni, te odpustke zadobiti.

VI. Naj višji vodstvo vsih todnih škofijnih družb avstrijskiga cesarstva je od Pariškiga srednišniga svetovavstva pooblastenimu središnimu svetovavstvu na Dunaji izročeno.

Kristjani! prizadevajte in podvizajte se, to blagodelno družbo med mladino z gorečnostjo razširjevati.

Molitev.

O Jezus, Božje dete! ki si ob času moritve nedolžnih otrok neusmiljenosti Herodovi po Marii in sv. Jožefu odšel, in mlade mučence za zgubo časniga življenja z večnim ovenčal: milostivo sprejmi, blagoslovi in posveti otroke, kateri se dobriemu delu tvojiga sv. detinstva darujejo, de bi po tvojim zgledu, pod varstvom Marije in sv. Jožefa, uboge ajdovske otroke otčevali. Amen.

O de bi se pač ta lepa, ravno za mladino odločena in ji naj bolj primerjena družba tudi po Slovenskim obilniši razširila in zlasti v šole vpe-ljala! O koliko prida in blagra bi iz tega izviralo ne le v otetbo in zveličanje ajdovskih otrok in sploh v razsiro sv. vere, ampak tudi našim kersanskim otrokam in njih staršem po mnogih straneh k časni in večni sreči pripomoglo! Pa zdaj le memo gredé tega opomnimo, ker je po „Zg. Danici“ in zlasti po „Drobtinah“ od visokočastitiga, milostiviga gospoda škofa Lavantinskiga vse lepši in živši popisano in priporočeno bilo. Samo to serčno željo tukej se izrečemo in naznanimo, de naj bi se za našo Ljubljansko škofijo kter visokočastit gospod v Ljubljani k našimu preljubimu, prevzvišenimu, milostivimu gospodu knezu in škofu obernal, ter za očitno dovoljenje k vpeljavi omenjene družbe, zlasti v šole, poprosil. Memo vsiga družiga prida bo s tem našim kersanskim otrokam tudi priložnost dana, obilnih duhovnih dobrot in odpustkov te družbe vdeležiti se. Potem pa bi bilo želeli, de bi se za vredovanje te družbe po vsi škofii predstojništvo z odboram in potrebnimi vodili v Ljubljani osnovalo, in s središnim predstojništvom na Dunaji sklenilo. Fiat! fiat!

Ogled po Slovenskim.

Od Dolenskiga. H. — Preden je mogoče kaj celiga za domačo cerkveno zgodovino nabrati, se mi marsiktera drobtinica vredna zdi, de gre pred med ljudi, naj bi se po takim bolj za domovino vneli. — Ko potuješ od Ljubljane po dolenski cesti, zadeneš prvo večji faro v Šmarji; cerkev se ti kaže odzunaj bolj novo podobe, odnotraj pa je gotiška. Vedil bi rad, koliko je stara cerkev, fara? Za cerkev ne vem bolj natančne številike, za faro najdem 1365 (v Zatiških rokopisih); takrat namreč je veliki vojvoda Rudolf dal za mnogo kmetije v Novomeški okolici Zatiškemu samostanu dva dela desetine v Šmarski fari, tretji del je bil ondašnimu vikarju ali farnimu namestniku prihranjen. Pervi znani fajmošter je Jakob Stermol v letu 1384, ki je zalogo za eno mašo v Zatičini naredil, po odhodu f. Mihela Sterlekarja v l. 1497 je patriarh Nikolaj Donat to faro Zatiškemu samostanu poddružil, in potem

so ves čas, dokler niso bili razgnani, Zatiški menihi duhovno službo opravljali. — 2. velika in stara fara je v Šentvidu poleg Zatičine. Farna cerkev bolj naviga zidanja nič ne vé od starih časov; od drugod (iz Zatiških rokopisov v Ljublj. muzeji) se spoznava, da so prvi minihji za Zatiški samostan iz Runskiga samostana na Štajerskim v l. 1132 prišli, in tri leta v Šentvidu stanovali, dokler ni bil novi sedež zanje sozidan. Že v letu 1145 pa je patriarh Peregrin Šentviško faro miniham v last dal, in v l. 1395 jim jo je papež Bonifacius IX. popolnoma poddružil. Pervi znani fajmoštri so Konrad l. 1250, Rudolf Ortenburški l. 1340, Janez Gaisler l. 1491. Iz te fare so bile že pred več stoletji izločene Kerka, kjer je bil v l. 1422 Eberhard fajmošter, ki je bil tudi škof blezo Brikenski, Šmartno poleg Litije, kjer je bil fajmošter Tomaž Steklina v l. 1550; Višnjagora, kjer se prvi fajmošter vé Mihael Ranišer od l. 1641. — Zraven ceste, Zatičini nasproti, je spomina vreden kamnit pil ali znamenje z latinskimi napisom, ki še vedno pričuje od gorečiga bojevalca za čisto katoliško vero zoper lutransko krivoverstvo, namreč od opata Lavrenca Rajnerja, kateri je to znamenje postavil v l. 1586. Začetek latinskiga napisa namreč ravno zadeva krivoverce, kateri so vse česčenje svetih podob kot malikovanje grajali, in se po slovensko glasi:

„Kdor tu potuješ, poglej na rešenja človeškiga znamenje,
In na zveličavni križ, zmage presveti spomin.
Vidiš sicer, de v podobah se mutastih to izobrazuje,
In de tu kaj brez glasu kamnat stebèr govori:
Vedi, de mi ne učimo, lesa, rud, kamnja moliti;
Večniga pak le Boga, kteriga znamuje kip.“

Tretja stara in večji fara na tej poti je v Trebnim; imenovana je (v Zatiških rokopisih) i. 1365, ko je veliki vojvoda Rudolf v tej fari več kmetij zamenil z zatiškim samostanom; v l. 1393 je bil Juri Gall ondi fajmošter, in v l. 1443 se je ondi nova cerkev zidala, ktere gotiška podoba še v sedanji ni popolnoma zbrisana. V l. 1617 je cesar Ferdinand to faro Zatiškemu samostanu izročil. — Če hočem še druge Zatiške fare povedati, imenujem še Dobernič, ktero faro je veliki vojvoda Vilhelm v l. 1399 dal samostanu v last za Terziško; Alberio de Albertinis je bil ondi fajmošter v l. 1494. Pa od te fare se je pozneje velik del s prihodki vred potegnil na Žužemberk, ki je bil pred Doberniška podfara, in kjer se prvi fajmošter vé od l. 1620 Andrej Salamič. — Še nižje na Dolenskim je bilo več Zatiških far, kjer bi človek ne vedil uganiti, ktera de bi bila starji; pa (po Zatiških rokopisih) je gotovo, de je bila Belacerkev mati Šmarjete, Škocjana in Rake; ondi je bil Vilhelm Kozjak fajmošter in zraven nadmašnik za Slovensko stran od l. 1414-1432, dalje tudi Andrej Gall l. 1452; v l. 1454 pa je patriarh in Kardinal Ludovik to faro s podružnicami vred podaril Zatiškemu samostanu. Od Škocjana, Šmarjete, Rake in Šempetra pa rokopis od l. 1667 pripoveduje, de bi utegnili 100 let pred že biti, kar so te cerkve od Bele cerkve zase odločene bile, in lastne duhovne pastirje dobile; v Škocjanu je prvi znani fajmošter Štefan Jeršetič l. 1647, v Šmarjeti Adam Koch l. 1670, na Raki Andrej Salamič l. 1630 in v Šempetru Juri Javoršek l. 1620. — Te drobtinice bi utegnile za zadete kraje prijetne biti, ker pri Valvazorji se razun nekterih, večjidel pogrešajo. Pristavim še od turškiga napada v l. 1475, tedaj je bil v s. Marka dan shod v Muljavi pod Zatičino, in kervoloki so 4200 ljudi vjetih odpeljali, samostan so požgali, minihe pa knjem za rep privezane seboj vlekli.

Iz Gorice 3. Svečana 1855. Serce mi je radosti

zakipelo, brati v Zg. Danici (list 1 t. l.), de neki gospod ne bo prej počival, dokler cerkvenih ogovorov, zverstenih po cerkvenim letu, v Ljubljani, v sercu Slovenije, na svetlobo ne spravi. Blaga misel! naj nikakor ne ostane misel, hitro hitro naj se vresniči. Čeravno se še dozdej ni oglasilo toliko gospodov za prejemanje, kakor smo v zadnjim listu 1. svečana brali, de bi se jako zaželeno delo koj pričelo, bi svetoval, naj se le prične, kupcov gotovo manjkalo ne bo, če se tudi še oglasili in naročili niso, ker po marsikakih krajih jim je naročiti se nemogoče bilo zavoljo strašnih zametov, ker letas imamo snega še po dolinah tamo, kjer ga navadno druge leta teptali nismo. V hribe Goriške nadškofije, kjer so vneti, za slovenšino goreci duhovni dušni pastirji, si, ljuba Danica! morebiti komaj dans s svojo gotovo prijazno ponudbo dospela, in gospod, ki te je radovedno prejel in z veseljem prebral, če se ti tudine besedno, ne pisemno naročil ni, se je naročil pa v svojim sercu, ter misli: Sej ne bodo mende le ravno toliko iztisov napravili, kolikor bo naročnikov, se bom že oglasil berž ko bom mogel, v Gorico domoljuba g. Pirca, ki nam navadno vse časnike oskerbljuje. Glej, Danica! če si tudi še nam pol mesca naročbo zdaljšala, bo le še premalo časa. Tud v 14 dnevih se ne bodo še vsi naročili na ogovore, ki so že sklenili jih prejemati. Naj torej častiti g. priganjevalec n'kakor veliko ne pomišljuje, ampak naj urno prične; Bog sam mu je to blago misel navdihnil; On, ki mu je dal pričeti, mu bo tudi pomagal speljati v njegovo slavo in v pomoč njegovih namestnikov.

Rad verjamem, de g. priganjevalcu jedernatih in primernih cerkvenih ogovorov ne manjka, ker poznam v Ljubljanski škofiji duhovne gospode, ki na leca ne stopijo brez primerniga, izvrstno izdelaniga, pisaniga ogovora, de mu torej tvarine v domači škofiji zmanjkovalo ne bo; pa tud pri nas na Goriškem se najdejo gospodje, ki imajo mnogo lepiga nabraniga in spisaniga; kar vse bodo g. priganjevalcu kar radi ponudili, ako mu bo všeč. Prica tega je celovski „Priatelj“, ki je letas v svojim 1. listu povedal, de ima za svojo zbirko jedernatih ogovorov tud iz Goriškiga, kar vse bi pa rad, kar ima dozdej v rokopisih nabraniga, g. priganjevalcu v Zg. Danici prepustil proti temu, de bi gladil, pilil, olikoval, vredoval, za tistiga slovenskiga knjigarja skerbel, kteri bo za rokopis nar več ponudil, se tud za vredništvo in za druge male stroške, kakor za popir, peresa, črnilo in poštnino iz tega dnarja plačal, ostaliga pa v Celovec za matico društva sv. Mohorja pošiljal.

Danica je v svojim listu 1. t. m. „Priatelj“ odgovorila: njegovo ponudbo preudariti in pretestiti.

Ko bi jaz komu kaj svetovati imel, in ko bi se moj svet blagovoljno sprejel, bi nasvetoval to le: 1. Iz mnogo vzrokov, že zavoljo lepšiga natisa, je bolje, de se cerkveni ogovori v Ljubljani, kot v Celovcu, ali kje drugej natiskajo. 2. Naj Danica ne zaverže popolnoma ponudbe, ki ji jo „Priatelj“ dela, namreč sprejeti rokopise. Bo gospod priganjevalec kak njegov ogovor za izvrstniga spoznal in natisnil, mu ga bo tako odmenjal, kot kakimu drugimu gospodu, in to, kar mu bo ali za pisano ali tiskano polo spoznaniga plačilo, to naj gre za „matico“. Sej odmenjati, spodobno odškodovati pisatelje je g. priganjevalec obljubil. Drugač pa tudi menim, de bodo g. pisatelji g. priganjevalcu že toliko olikane ogovore pošiljali, de jih ne bo treba piliti, ampak le pazljivo prebrati, de bo rekel: godni so za natis. Takih ogovorov, kterih bi bilo treba veliko in dolgo piliti, bi g. priganjevalec toliko odškodovati ne mogel, kot zgotovljene.

3. Bo iz tega početja kaj, bi bilo mende nar bolje, de bi ti ogovori v mesečnih zvezkih izhajali, za celi mesec naprej, kakor postavim: Melerjev pridigar in ka-

tehet v Ratisboni. Bodo prvi zvezki, kar ni dvomiti, bravcam na vse strani zadostili, g.g. prejemnikov se bo tako namnožilo, da bo treba prve zvezke ponatisniti, ker slehern bo želel celo delo imeti. To je moj priprosti nasvet. Početju želim iz vsiga serca blagoslova od Očeta dobrega. Z Bogom! O. Krotkoslav. *)

*) S. sveč. S. — Prve dni tega mesca so bili zopet trije Goriški bogoslovci v Terstu za mašnike posvečeni, eden za Goriško, dva pa za Kerško škofijo.

Gospod Peter Goriup, fajmošter v Ajelu na Laškem (v Goriški škofiji), je te dni v Gospodu zaspal, kakor slišimo, po tridnevni bolezni. Rojen na Verhu v Kanaški fari 22. junia 1793, je bil 21. septembra 1817 mašnik posvečen. Ko so bile bogoslovne šole v Gorici leta 1819 zopet odperte, je tudi on bil kmali na učiteljsko stolicu poklican, da je dogmatiko učil; od tod je prišel za fajmoštra v Ajel, kjer je tudi svoj tek dokončal. Bil je rajni goreč duhoven, pa tudi ves unet za blagor domovine, za česar voljo je bil tudi poslednji čas z rednim križem od svetlega cesarja poslavljen. Naj bolje plačilo pa za svoje zasluge zadobi gotovo unstran groba, kjer čaka venec zmage za vse, ki se za čast Božjo krepko tukaj poganjajo. Naj počiva v miru!

Slišimo praviti, da se bodo povsod obhajale slovesne pobožnosti v čast neomadežanega spočetja nebeske kraljice Marije. Častiti Očetje kapucinarji imajo v ta namen tridnevno slovesnost 11. 12. in 13. tekočega mesca februarja, pri kateri bodo prvi dan, v nedeljo (11. febr.) imeli slovesno peto mašo v kapucinarski cerkvi naš prečastiti prost, gosp. Avgustin baron Kodeli, in vsak dan bodo tri pridige, ena laška, ena nemška, in ena slovenska.

Dans, ko sem te verstice pisal, namreč v četrtek, je bila zjutraj pred poldnem v Goriški veliki cerkvi peta maša pred izpostavljenim svetim rešnjim telesom, ki so jo odpeli prečastiti prost tukajšne metropolitanske cerkve, za svetlo in občno ljubljeno cesarico. Sošlo se je bilo mnogo ljudi vseh stanov in vsake verste, posebno pa uradnikov in druge gospode, za visoko gospo moliti.

Razgled po keršanskim svetu.

V Gradcu so častiti Očetje Jožef pa Maks Klin-kowstroem in Teodor Schmiede od 31. grudnia do 11. prosenca s tolikim vspeham besedo Božjo oznanovali, da so se mestni župan Dr. Ulm in možje iz vseh stanov 12. p. m. imenovanim Očetam, potem pa tudi milostivemu gospodu škofu za to preveliko dobroto prav serčno zahvalili.

Z Dunaja. Društvo sv. Severina bo napravilo božjo pot v Obljubljeno deželo ali Palestino. Sredi sušca mislijo romarji iz Tersta odriniti. Popotvanje ima kake dva mesca terpeti in stroški za posamezne osebe so po 400 do 500 gold. sr. šteti. Lajdova oskerbnija je obljubila prepeljavno ceno znatno znižati, častiti frančiškanski samostani v unih krajih pa, ki so z Avstrijo v tesni zvezi, so pripravljeni, popotnike gostoljubno sprejeti, in c. k. poročnik v Jeruzalemu bo za njih varnost poskerbel. Vse se bo še bolj natanko določilo.

V Bunclovu se je pastor Hasert vernil v katoliško cerkev. Vzroke prestopa je naznanil v spisu: „Če me je res satan motil, da sim se pokatoličil“, zavoljo kteriga je bil tožen, sodnija pa ga je oprostila.

*) Vaš nasvet. Preblagi prijatelj! je zanesljivo glas večine, in tudi nam ste ga iz serca vzeli. Prejemnikov se zmeraj več glasi, nekaj gospodov v Ljubljani je delavno pomoč obljubilo, v kratkim upamo kaj zanesljivega povedati. Vred.

Prečastiti Budejovski škof Valerjan Jirsik so za mladenško semenišče zopet 1800 gold. podarili. Tudi od drugod neprenehama prihajajo darovi za to semenišče, ki ima že 38 rejencov. V poslednjim pastirskim listu so prečastiljivi Pastir s tehničnimi besadami k posvečevanju nedelj in praznikov spodbudovali.

„Katolicke Nowiny“ so iz Bučán naznanile, da je 18 let stara judinja Cecilija Verner sveti dan ali v god rojstva Jezusoviga zakrament sv. kersta prejela in potem z veliko pobožnostjo k Gospodovi mizi pristopila,

Grof Stolberg-Vernigerode se je 7. grudnia pretekl. leta v Kalternu v naročje svete katol. cerkve vernil. Več let je resnice odkritoserčno iskal in jo poslednjič našel. Pohvaljeni grof je po materi vnuk slovitiga zgodovinarja Fr. Leopolda grofa Stolberga, in prvi, ki se je iz Stolberg-Vernigerodove rodovine spreobrnil.

V Münstru se je pastor Giese, nekaj razglašeni tajkatolik, v katol. cerkev vernil.

Iz Aleksandrije S. prosenca. Namestni kralj, Said-paša, se je rezno prijel, naredbe zveršiti, ktere je sultan za odpravo sužinstva dal. V ta namen je ravno zdaj z novim razglasam popolnoma prepovedal sužnje v Egipt vlačiti. Vender pa sužnji, kteri se že v Egipt znajdejo, ostanejo v svojim stanu.

V Atenah je kolera mesca listopada nar huje razsojevala. V tem ko so mestnjani bežali, so prišle usmiljenice francoski vojaški bolnišnici v pomoč, so pa tudi mestnjanam s tolikim vspeham stregle, da se jim je minister bogočastja in očitniga uka v imenu vsih prebivavcov veliciga mesta zahvalil.

Iz noviga Jorka. Starašina (senator) Chaso je napovedal v zbornici, da bo nasvet predložil, kako da naj bi se po vsih posestvih zvezne amerikanske države sužnost odpravila.

*) Dr. Edmund Griffin, ki je ravno poprej v protestanski duhovščini doktorstvo dosegel, je v katoliško cerkev prestopil.

Zvezdica za šolo.

Nauk za pustni čas.

Ne hodi gledat traparij,
Nesramnih maškar, plesarij;
Okó, ki v to preži,
Tud samo modro ni!

Kodi kaj.

Kako se jezuiti mašujejo. Učeniga jezuita O. Ferrara je nekdo eniga dne v Rimu na cesti očitno zasramoval in celo za uh udaril. Pij IX. to zvediti, jezuita k sebi pokličejo, mu naproti gredó in ga objamejo, rekoč: „Kristusov namestnik želi vam storjeno razžaljenje popraviti: vas torej objame in na serce pritisne“. O. Ferrara ves omóten, jeclja besede hvaležnosti, in prosí sv. Očeta, naj prizaneso unimu, ki ga je udaril. „Hvalim vašo ljubezin“, rečejo papež, „vi delate kakor učenec Jezusov, jest pa moram delati (tudi) kakor vladavec“.

Kaj stori nesrečni pijanec!

V Hernalsu pri Dunaju je neki rudarsk delavec v pijanosti svojiga 58letniga očeta zadavil, ker mu je oče njegovo neporedno življenje očital.

Mili darovi.

Za zamurske deklice v prid naprave Olivierjevo dva dobrotnika 6 gld.; duhoven 5 gld.